TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Sở hữu trí tuệ nâng tầm kinh tế tập thể vùng chè Quảng Ngãi

09:07 01/08/2026

Từ vùng chè Kon Plông, tỉnh Quảng Ngãi, Hợp tác xã Chè sạch Đông Trường Sơn đang từng bước xây dựng thương hiệu trên nền tảng chất lượng, công nghệ và bảo hộ tài sản trí tuệ. Việc gắn sản xuất với truy xuất nguồn gốc, chế biến sâu và bảo vệ thương hiệu đang giúp chè địa phương gia tăng giá trị, tạo lợi thế cạnh tranh và hướng tới những thị trường tiêu chuẩn cao.

Những đồi chè xanh ở Kon Plông đang dần được tổ chức thành vùng nguyên liệu gắn với chế biến và tiêu thụ theo chuỗi. Thay vì sản xuất nhỏ lẻ, các hộ dân liên kết với Hợp tác xã Chè sạch Đông Trường Sơn để chuẩn hóa quy trình canh tác, kiểm soát chất lượng và phát triển sản phẩm có thương hiệu.

Sau hơn 6 năm hoạt động, hợp tác xã có 19 thành viên, liên kết với 46 hộ dân, tổ chức các khâu từ trồng, thu mua, chế biến đến tiêu thụ. Sự liên kết này góp phần ổn định vùng nguyên liệu, tạo việc làm, nâng cao thu nhập cho người dân và phát huy vai trò của kinh tế tập thể tại địa phương.

Nhiều sản phẩm như Chè sạch Đông Trường Sơn, Chè sạch Măng Đen, trà Thật, Ô long A Hội và trà thảo dược đã được công nhận OCOP 3 sao, tạo nền tảng để chè địa phương nâng cao uy tín, mở rộng kênh phân phối và từng bước định vị trên thị trường.

Vùng nguyên liệu chè Kon Plông được phát triển theo chuỗi liên kết giữa Hợp tác xã Chè sạch Đông Trường Sơn và các hộ dân

Theo Giám đốc Hợp tác xã Chè sạch Đông Trường Sơn Nguyễn Công Hội, giai đoạn 2020-2025, đơn vị tập trung phát triển vùng nguyên liệu chè cao cấp, đồng thời đầu tư chế biến sâu bằng công nghệ sấy lạnh và sấy thăng hoa. Công nghệ mới giúp giữ hương vị, màu sắc và dưỡng chất của sản phẩm, qua đó nâng hiệu quả kinh tế khoảng 30% so với phương thức chế biến truyền thống.

Cùng với nâng cao chất lượng, hợp tác xã chú trọng minh bạch thông tin sản phẩm. Mỗi sản phẩm được tích hợp mã QR kết hợp công nghệ blockchain, cho phép truy xuất hành trình từ vùng nguyên liệu, quy trình chế biến đến điểm bán. Việc minh bạch nguồn gốc tạo thêm niềm tin với người tiêu dùng, nhất là khi thị trường ngày càng quan tâm đến tiêu chuẩn sản xuất và chất lượng nông sản.

Đại diện hợp tác xã cho biết, mục tiêu của đơn vị không chỉ là tăng sản lượng tiêu thụ mà hướng tới xây dựng thương hiệu có khả năng cạnh tranh lâu dài. Sau khi đưa ra thị trường khoảng 30 tấn chè thương phẩm trong năm 2025, hợp tác xã đặt mục tiêu cung ứng từ 50-80 tấn trong năm 2026.

Để hiện thực hóa mục tiêu này, xây dựng và bảo vệ thương hiệu được xác định là điều kiện quan trọng. Trước sức ép từ hàng giả, hàng nhái và cạnh tranh ngày càng gia tăng, sở hữu trí tuệ giúp hợp tác xã bảo vệ tên gọi, uy tín và chất lượng sản phẩm đã gây dựng. Thương hiệu được bảo hộ cũng tạo lợi thế khi tiếp cận hệ thống phân phối hiện đại, thương mại điện tử và những thị trường yêu cầu cao về nguồn gốc, chất lượng.

Bên cạnh đó, các thành viên và hộ liên kết tiếp tục được tập huấn về canh tác hữu cơ, ưu tiên biện pháp sinh học trong phòng trừ sâu bệnh. Quy trình sản xuất từng bước được chuẩn hóa theo hướng VietGAP và hữu cơ, tiến tới chứng nhận hữu cơ châu Âu nhằm nâng cao giá trị sản phẩm và mở rộng cơ hội xuất khẩu.

Quy trình sản xuất chè từng bước được chuẩn hóa theo hướng VietGAP và hữu cơ, hướng tới đạt chứng nhận hữu cơ châu Âu

Theo Trưởng phòng Kinh tế xã Kon Plông Lê Thành Diễn, Hợp tác xã Chè sạch Đông Trường Sơn đã phát huy vai trò hạt nhân liên kết sản xuất, hình thành vùng nguyên liệu ổn định, tạo việc làm và nâng cao thu nhập cho người dân. Hoạt động liên kết cũng góp phần thay đổi tư duy, chuyển từ sản xuất nhỏ lẻ sang sản xuất theo chuỗi giá trị.

Hướng phát triển này cũng phù hợp với định hướng chung của tỉnh Quảng Ngãi trong thúc đẩy sản phẩm OCOP, nông sản đặc trưng và kinh tế tập thể gắn với lợi thế từng địa phương. Đến cuối năm 2025, Quảng Ngãi có 619 sản phẩm OCOP còn thời hạn, thuộc 310 chủ thể; trong đó có 97 hợp tác xã. Giai đoạn 2026-2030, tỉnh đặt mục tiêu công nhận thêm 300 sản phẩm OCOP từ 3 sao trở lên, ít nhất 50% chủ thể là hợp tác xã, doanh nghiệp nhỏ và vừa; 70% chủ thể có vùng nguyên liệu và liên kết ổn định.

Tỉnh Quảng Ngãi xác định hỗ trợ chủ thể OCOP đăng ký nhãn hiệu, chỉ dẫn địa lý, kiểu dáng công nghiệp, mã số mã vạch; đồng thời chuẩn hóa chất lượng, bao bì và truy xuất nguồn gốc. Sở hữu trí tuệ được gắn trực tiếp với quá trình xây

dựng vùng nguyên liệu, phát triển sản phẩm và mở rộng thị trường, thay vì chỉ dừng ở thủ tục đăng ký bảo hộ.

Từ những búp chè Kon Plông, cách tổ chức sản xuất theo chuỗi đang cho thấy một hướng phát triển cụ thể của kinh tế tập thể Quảng Ngãi: hợp tác xã giữ vai trò liên kết người dân, công nghệ nâng chất lượng sản phẩm, còn sở hữu trí tuệ bảo vệ và gia tăng giá trị thương hiệu.

PV